

Verordening Tegenprestatie 2015

De raad van de gemeente Borne ,
g eleezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d . 11 november 2014,
g eleeet op artikel 8 a , eerste lid, onderdeel b, van de Participatiewet, artikel 35, onderdeel d, van de
Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en artikel
35, onderdeel d, van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen
zelfstandigen ;

geleeet op de nota "Tegenprestatie naar Vermogen";

Overwegende dat het noodzakelijk is de tegenprestatie en het opleggen hiervan bij verordening te
regelen;

B E S L U I T

vast te stellen de hierna volgende 'Verordening Tegenprestatie 2015'

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - a. grote afstand tot de arbeidsmarkt: ingedeeld op trede 1, 2 of onderkant 3 van de participatieladder. Deelname aan de arbeidsmarkt is redelijkerwijs niet mogelijk binnen één jaar;
  - a. korte afstand tot de arbeidsmarkt: ingedeeld op bovenkant trede 3 of hogere treden van de participatieladder;
  - b. mantelzorg: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt.

Artikel 2 Verslag over beleid

Het college zendt tweejaarlijks aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid.

Artikel 3 Inhoud van een tegenprestatie

Het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden:

- a) naar hun aard niet zijn gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;
- b) niet zijn bedoeld als re-integratie instrument;
- c) worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin ze worden verricht; en
- d) niet leiden tot verdringing van regulier werk.

Artikel 4 Het opdragen van een tegenprestatie

1. Het college kan een belanghebbende met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie opdragen.
2. Het college kan een belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt uitsluitend een tegenprestatie opdragen indien er geen zicht is op een (ontwikkel)traject of werk.
3. Bij het opdragen van een tegenprestatie houdt het college rekening met de volgende factoren:
  - a) het (on-)vermogen van belanghebbende;
  - b) de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende;
  - c) de persoonlijke wensen en kwaliteiten van een belanghebbende;
  - d) als een belanghebbende al maatschappelijke activiteiten, dagbesteding of vrijwilligerswerk verricht.

Artikel 5 Duur en omvang van een tegenprestatie

1. De tegenprestatie wordt opgedragen voor de maximale duur van zes maanden.
2. De tegenprestatie wordt opgedragen voor maximaal 24 uren per week.
3. De duur van de tegenprestatie kan eenmalig verlengd worden met een periode van

maximaal zes maanden.

1. Op verzoek van belanghebbende en bij wederzijds goedvinden kan de termijn voor onbepaalde tijd worden verlengd.

Artikel 6 Mantelzorg

Het college draagt geen tegenprestatie op indien een belanghebbende mantelzorg verricht voor zover het verrichten van mantelzorg naar het oordeel van het college redelijkerwijs noodzakelijk is.

Artikel 7 Geen werkzaamheden voorhanden

Het college draagt geen tegenprestatie op indien geen werkzaamheden voorhanden zijn die kunnen worden ingezet als tegenprestatie.

Artikel 8 Citeertitel

Deze verordening kan aangehaald worden als de Verordening Tegenprestatie 2015.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16 december 2014.

De griffier, De voorzitter,

Toelichting op de verordening Tegenprestatie 2015

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, IOAW, IOAZ, de Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening.

Korte afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon ingedeeld is op bovenkant trede 3 of hogere treden van de participatieladder. Dit begrip is van belang in verband met de mogelijkheid tot het opdragen van een tegenprestatie. Zie hierover artikel 4 van deze verordening.

Grote afstand tot de arbeidsmarkt

Onder een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt verstaan dat een persoon ingedeeld is op trede 1, 2 of onderkant 3 van de participatieladder.

Mantelzorg

Deze begripsbepaling is gebaseerd op het begrip zoals dat wordt gehanteerd in de Wet maatschappelijke ondersteuning. Onder mantelzorg wordt verstaan: langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de sociale relatie en de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Het begrip 'mantelzorg' is van belang omdat artikel 6 van deze verordening bepaalt dat het college geen tegenprestatie opdraagt indien een belanghebbende mantelzorg verricht voor zover het verrichten van mantelzorg naar het oordeel van het college redelijkerwijs noodzakelijk is.

De vier belangrijkste kenmerken van mantelzorg zijn:

- er is een bestaande sociale relatie tussen de zorgvrager en de zorgverlener;
- mantelzorg wordt niet verricht in een georganiseerd verband;
- het verrichten van mantelzorg is veelal geen bewuste keuze;
- het verlenen van mantelzorg is nooit afdwingbaar.

Voor mantelzorg is vereist dat de verleende zorg de gebruikelijke zorg van huisgenoten voor elkaar overstijgt. Voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning hanteren gemeenten veelal het protocol Gebruikelijke Zorg van het Centrum Indicatiestelling Zorg om vast te stellen of sprake is van gebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg wordt als volgt omschreven: de normale, dagelijkse zorg die partners of ouders en inwonende kinderen geacht worden elkaar onderling te bieden omdat ze als leefeenheid een gezamenlijk huishouden voeren en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van dat huishouden.

Artikel 2. Verslag over beleid

Het college zendt tweejaarlijks aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid van het beleid inzake het opdragen van een tegenprestatie.

Artikel 3. Inhoud van een tegenprestatie

Het college bepaalt aan de hand van de individuele omstandigheden en de voorhanden zijnde onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, de aard, de duur en de omvang van de aan een persoon op te leggen tegenprestatie.

Rekening moet worden gehouden met de individuele omstandigheden van belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding, werkervaring en andere relevante persoonlijke omstandigheden. De werkzaamheden/activiteiten worden immers opgedragen 'naar vermogen'. Het is dus van belang dat belanghebbende ook in staat is de werkzaamheden te verrichten.

Als het college een tegenprestatie vraagt van belanghebbende, moet het een duidelijke omschrijving geven van de te verrichten werkzaamheden/activiteiten. Het moet voor een belanghebbende immers duidelijk zijn welke tegenprestatie van hem wordt verwacht

Werkzaamheden die kunnen worden ingezet

Het college kan onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden, die additioneel van aard zijn, inzetten als tegenprestatie voor zover die werkzaamheden voldoen aan de in artikel 3 genoemde voorwaarden. Dit betekent dat de als tegenprestatie in te zetten werkzaamheid:

a) naar zijn aard niet is gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt;

b) niet is bedoeld als re-integratie instrument;

c) wordt verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin deze worden verricht; en

d) niet leidt tot verdringing van regulier werk.

Samenwerking met maatschappelijke organisaties

De gemeente kan voor het werven van maatschappelijk nuttige werkzaamheden samenwerken met maatschappelijke organisaties zoals: welzijnsinstellingen, vrijwilligerswerkorganisaties, buurthuizen en/of sportvoorzieningen. Om ervoor te zorgen dat voldoende maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn, is het van belang dat contacten worden onderhouden met maatschappelijke organisaties. Een vrijwilligersvacaturebank kan een belangrijk hulpmiddel zijn om het aanbod van maatschappelijk nuttige werkzaamheden te bepalen.

Tegenprestatie mag niet leiden tot verdringing

De tegenprestatie mag niet worden ingezet in het kader van de re-integratie. De tegenprestatie mag bovendien niet direct gericht zijn op toeleiding naar de arbeidsmarkt en is dan ook niet bedoeld als re-integratie instrument. Het betreffen werkzaamheden/activiteiten die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet mogen leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt. De tegenprestatie mag het accepteren van passende arbeid of van re-integratie-inspanningen niet belemmeren. Het uitgangspunt werk boven uitkering staat voorop.

Tegenprestatie opdragen aan personen met lange afstand tot arbeidsmarkt

De tegenprestatie wordt in beginsel uitsluitend opgedragen aan een belanghebbende die een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Dit impliceert dat aan belanghebbenden die een korte afstand tot de arbeidsmarkt hebben geen tegenprestatie wordt opgedragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.

Belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt

Het college kan aan belanghebbende met een korte afstand tot de arbeidsmarkt een tegenprestatie opdragen indien er geen zicht is op een (ontwikkel)traject of werk

Geen tegenprestatie

Indien daarvoor dringende redenen - zoals zorgtaken - aanwezig zijn, kan het college in individuele gevallen tijdelijk ontheffing verlenen van de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie.

De verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie is niet van toepassing op een belanghebbende die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is. De verplichting tot tegenprestatie is niet van toepassing op een alleenstaande ouder die in het bezit is van een ontheffing als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, van de Participatiewet.

Weigering tegenprestatie

Het college dient bij weigering van belanghebbende om de tegenprestatie te verrichten, op basis van het individuele geval de hoogte en de duur van de op te leggen maatregel te bepalen.

Artikel 4. Factoren opdragen tegenprestatie

In artikel 4 is neergelegd met welke factoren het college rekening moet houden bij het opdragen van een tegenprestatie.

'Tegenprestatie 'naar vermogen'

De werkzaamheden die als tegenprestatie ingezet worden, moeten naar vermogen door een belanghebbende verricht kunnen worden. De term 'naar vermogen' heeft betrekking op de mogelijkheden waarover een belanghebbende beschikt om deze werkzaamheden te verrichten. Immers, niet alle onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan elke uitkeringsgerechtigde.

'Persoonlijke situatie en individuele omstandigheden'

Bij het opdragen van de tegenprestatie houdt het college rekening met de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een belanghebbende, waaronder leeftijd, opleiding en werkervaring. Maar ook met het fysieke en psychische vermogen van een belanghebbende. Voorts wordt rekening

gehouden met praktische omstandigheden zoals reistijd, beschikbaarheid van kinderopvang en/of belanghebbende al maatschappelijke activiteiten verricht. Het moet altijd maatwerk zijn.

'Persoonlijke wensen en kwaliteiten belanghebbende'.

Het college houdt rekening met de persoonlijke wensen en kwaliteiten van belanghebbende.

Belanghebbende wordt aangesproken om zelf ideeën aan te dragen voor de als tegenprestatie te verrichten werkzaamheden.

'Maatschappelijke activiteiten en vrijwilligerswerk'.

Het college houdt rekening met het eventuele gegeven dat een belanghebbende al maatschappelijk actief is. Indien een belanghebbende al een maatschappelijke activiteit verricht, kan het college in bepaalde gevallen besluiten deze maatschappelijke activiteit aan te merken als tegenprestatie. Ook kan de omstandigheid dat een belanghebbende maatschappelijke activiteit verricht, ertoe leiden dat hiermee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van de tegenprestatie, met name de duur en de omvang van de tegenprestatie. Een voorbeeld van maatschappelijke activiteiten zijn: de zorg voor een ouder of een gehandicapt kind. Dit geldt ook voor het verrichten van vrijwilligerswerk. Het college kan ook besluiten vrijwilligerswerk aan te merken als tegenprestatie.

Onder vrijwilligerswerk wordt in het algemeen verstaan: werk dat in enig verband onverplicht en onbetaald wordt verricht, voor anderen of de samenleving. Movisie heeft een draaischijf ontwikkeld waarmee we aan de hand van acht onderdelen de definitie kunnen bepalen.

De schijven gaan over:

- Het motief: waarom doet de vrijwilliger het werk?
- Oorsprong vrijwillige inzet: vanuit welke andere tijdsbesteding komt de vrijwilliger tot zijn inzet?
- Mate van keuzevrijheid: is de vrijwillige inzet een eigen keus van de vrijwilliger?
- Mate van betaling: wat krijgt de vrijwilliger materieel vergoed voor zijn inzet?
- Voor wie doe je het?
- Type organisatieverband: in hoeverre kun je spreken van een vrijwilligersorganisatie?
- Organisatiegraad: hoe formeel wordt het werk verdeeld?
- En we noemen het ..

Artikel 5. Duur en omvang

Het college beoordeelt op basis van de individuele omstandigheden van een belanghebbende de omvang en de duur van de tegenprestatie. De omvang van de werkzaamheden en de duur in de tijd dienen in de regel beperkt te zijn. Dat betekent dat het college steeds een afweging maakt op basis van de situatie in welke mate een tegenprestatie verlangd kan worden.

De tegenprestatie kan worden opgedragen voor de maximale duur van zes maanden. De tegenprestatie wordt opgedragen voor maximaal 24 uur per week. Voor het maximaal aantal uren is gekozen om de tegenprestatie van relatief geringe omvang te laten zijn. Tevens is dit regionaal; afgestemd.

De maximale periode kan één maal worden verlengd. Als de cliënt een tegenprestatie verricht en dit voor langer dan een jaar wil blijven verrichten, dan kan dat. De cliënt moet hierom verzoeken en bij wederzijds goedvinden kan de termijn voor onbepaalde tijd worden verlengd. Het gaat hierbij meestal om vrijwilligerswerk wat de cliënt naar tevredenheid van de instelling verricht.

Artikel 6. Mantelzorg

Artikel 6 van de verordening bepaalt dat geen tegenprestatie wordt opgedragen indien een belanghebbende mantelzorg verricht en het college het verrichten hiervan redelijkerwijze noodzakelijk vindt. Of sprake is van mantelzorg wordt getoetst aan de criteria van het begrip mantelzorg zoals neergelegd in artikel 1.

Artikel 7. Geen werkzaamheden voorhanden

Artikel 7 van deze verordening bepaalt dat geen tegenprestatie wordt opgedragen indien geen onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn. In deze verordening kiest de gemeenteraad ervoor dat indien geen maatschappelijk nuttige werkzaamheden voorhanden zijn binnen de eigen gemeentegrenzen, buiten de gemeentegrenzen gezocht moet worden naar maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Ter uitvoering hiervan kan worden samengewerkt met de gemeente Hengelo.

Artikel 8. Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.